

RP 162/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om status som juridisk person och om partiell skattebefrielse i Finland för forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om status som juridisk person och partiell skattebefrielse i Finland för forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser.

Forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser, Actris-Eric, producerar långsiktiga och högkvalitativa mätningar och observationer av atmosfären. Actris-Eric sammanför de deltagande ländernas nationella center och mätstationer i en europeisk forskningsinfrastruktur för att effektivisera hanteringen av forskningsdata.

Actris-Eric har inrättats på grundval av en förordning av Europeiska unionens råd och genom ett beslut av Europeiska kommissionen. Actris-Eric har sitt stadgeenliga säte i Finland. I den föreslagna lagen föreskrivs det om Actris-Erics status som juridisk person och om dess rätt till befrielse från mervärdesskatt och punktskatt i överensstämmelse med den förordning av rådet som nämns ovan.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	6
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	7
4.1 De viktigaste förslagen	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	8
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	8
4.2.2 Vetenskapliga konsekvenser.....	8
4.2.3 <i>Samhälleliga konsekvenser</i>	9
5 Alternativa handlingsvägar.....	9
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	9
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	9
6 Remissvar	10
7 Specialmotivering.....	10
8 Ikraftträdande	11
LAGFÖRSLAG.....	12
Lag om status som juridisk person och partiell skattebefrielse i Finland för forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser.	12

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

För att skapa enhetliga verksamhetsprinciper för och fastställa statusen som juridisk person antog Europeiska unionens råd den 25 juni 2009 förordning (EG) nr 723/2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium), nedan Eric-förordningen. I förordningen fastställs den rättsliga statusen för ett Eric-konsortium, de villkor och förfaranden som tillämpas när de inrättas samt det centrala innehållet i stadgarna för ett Eric-konsortium. I förordningen bemyndigas kommissionen att på ansökan av de länder som deltar i forskningsinfrastrukturen avgöra om infrastrukturen kan beviljas status som ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur.

I Eric-förordningen åtgärdades en svårighet i anknytning till inrättandet av nya europeiska forskningsinfrastrukturer, dvs. avsaknaden av ett rättsligt ramverk som ska antas av alla medlemsstater och som möjliggör partnerskap mellan flera olika länder. Genom förordningen förenklas förfarandet för att bilda en sådan internationell juridisk person. Eric-förordningen möjliggör en flexibel intern förvaltningsstruktur och att konsortiets medlemmar i stadgan för det kan definiera sina rättigheter och skyldigheter, de organ och bemyndiganden som ingår i det samt övriga interna arrangemang enligt typ av infrastruktur och tillämpningsområde.

Forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser (Actris-Eric) inrättades våren 2023 genom Europeiska gemenskapernas kommissionsbeslut och på grundval av Europeiska unionens råds Eric-förordning. Actris-Eric har sitt stadgeenliga säte i Finland.

Finland måste föreskriva om Actris-Erics status som juridisk person och om dess rätt till befrielse från mervärdesskatt och punktskatt i enlighet med Eric-förordningen. Actris-Eric betraktas i Finland som en sådan internationell organisation som avses i Europeiska unionens mervärdesskattelagstiftning och punktskattelagstiftning, vars förvärv är befriade från skatt enligt de villkor och gränser som överenskommit i stadgarna för konsortiet.

Actris-Eric producerar data om atmosfärens egenskaper som grundar sig på långsiktiga och enhetliga observationer. Syftet med forskningsinfrastrukturen är att säkerställa långsiktiga och harmoniserade observationer av atmosfären på europeisk nivå. Därutöver tillhandahåller forskningsinfrastrukturen i centraliserad form datasamlingar om atmosfären, forskningsmöjligheter, kalibreringstjänster, utveckling av apparatur, utbildning samt kunskap till stöd för politiskt beslutsfattande.

Actris-Eric utgörs av nationella mätstationer, centrala enheter med inriktning på olika forskningsområden samt ett samordnande huvudkontor. Nätverket av mätstationer består av tiotals mätstationer runtom i Europa.

1.2 Beredning

Utöver Finland har 14 andra medlemsstater i Europeiska unionen samt Förenade kungariket, Norge och Schweiz deltagit i beredningen av Actris-Eric på europainivå. För beredningen av konsortiet tillsattes 2016 ett interrimsråd för Actris bestående av företrädare för de stater som deltog i beredningen. Under beredningen kom interrimsrådet överens om att Finland ska vara värdland för Actris-Eric.

Den första överenskommelsen om stiftelseurkunden för konsortiet nåddes i början av 2019. I enlighet därmed sände undervisnings- och kulturministeriet i mars 2019 utkastet till Actris-Erics stiftelseurkunder till Europeiska kommissionen för förhandsgranskning. Kommissionen gav respons i oktober 2019, varefter det gjordes behövliga ändringar i stadgarna för Actris-Eric, vilka antogs av interimsrådet.

I april 2021 skickade undervisnings- och kulturministeriet de deltagande länderna en begäran om ett officiellt åtagande att delta i Actris-Eric. Ett sådant åtagande har antagits av Belgien, Bulgarien, Italien, Österrike, Cypern, Tjeckien, Danmark, Norge, Polen, Frankrike, Rumänien, Sverige och Tyskland. Dessutom har Schweiz meddelat att landet ansluter sig som observatör. Efter inrättandet av Actris-Eric ska anslutningen ske i enlighet med konsortiets stadgar. I enlighet med dessa har Nederländerna har anslutit sig till Actris-Eric.

Statsrådet har den 30 september 2021 bemyndigat undervisnings- och kulturministeriet att på regeringens vägnar undertecknat en officiell ansökan till Europeiska kommissionen där Finland med övriga deltagarländers fullmakt ansökte om status som konsortium för den europeiska forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser. Eftersom statsrådet svarar för den nationella beredningen av beslut som fattas i Europeiska unionen och beslutar om Finlands åtgärder med anledning av sådana beslut, behandlades ärendet som ett ärende som avses i 3 § 9 punkten i reglementet för statsrådet, och beslutet om fullmakten att underteckna ansökan har fattas av statsrådet. I ansökan ingick stadgarna för Actris-Eric, en teknisk och vetenskaplig beskrivning av konsortiet för forskningsinfrastrukturen, skriftliga utfästelser från de deltagande länderna och värdlandets förklaring om att den från att konsortiet har inrättats erkänner organisationen som en internationell organisation som är befriad från skatt enligt mervärdesskattedirektivet och punktskattdirektivet.

Stadgarna för Actris-Eric innehåller bestämmelser bland annat om konsortiets mål, beslutsfattande, forskningsinfrastrukturens uppbyggnad, administrativa och andra organ, medlemmarnas årliga medlemsavgifter, tillgång till information, immateriella rättigheter, ansvar och försäkringar, upphandling, skattebefrielse, tillämplig lagstiftning och tvistlösning.

I den nationella beredningen av Actris-Eric har undervisnings- och kulturministeriet och kommunikationsministeriet deltagit, och har kommit överens om att undervisnings- och kulturministeriet ska vara det behöriga ministeriet. I egenskap av företrädare för forskarsamfundet i Finland har Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Östra Finlands universitet och Tammerfors universitet deltagit i beredningen.

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet.

Yttranden om propositionen har begärts av utrikesministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, Finlands Akademi, Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Östra Finlands universitet och Tammerfors universitet.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM029:00/2024>

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM036:00/2020> med identifieringskoden

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt Eric-förordningen ska ansökan om inrättande av ett Eric-konsortium innehålla i) ett förslag till kommissionen om inrättande av ett Eric-konsortium, ii) ett förslag till stadgar för Eric-konsortiet, (iii) en vetenskaplig och teknisk beskrivning av den forskningsinfrastruktur som föreslås bli inrättad, iv) en förklaring från värdmedlemsstaten i vilken denna erkänner Eric-konsortiet som en internationell organisation enligt artikel 143.1 g och artikel 151.1 b i rådets direktiv 2006/112/EG (nedan momsdirektivet) och enligt artikel 11 b i rådets direktiv 2020/262 EU (nedan punktskattedirektivet) som under vissa förutsättningar är befriad från mervärdesskatt och punktskatt.

I rådets genomförandeförordning (EU) 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för mervärdesskattedirektivet (nedan genomförandeförordningen för mervärdesskatt) anges dessutom villkor som ett Eric-konsortium måste uppfylla för att mervärdesskattefrihet ska kunna tillämpas. Ett Eric-konsortiums upphandlingsförfarande hör inte till tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG.

Artikel 7 i Eric-förordningen förutsätter att ett Eric-konsortium beviljas omfattande rättskapacitet från och med den dag då beslutet om inrättandet av konsortiet får verkan och det erkänns som en internationell organisation enligt mervärdesskattedirektivet och punktskattedirektivet.

Om Europeiska kommissionens bedömning av ansökan leder till ett positivt resultat, ska kommissionen anta ett beslut om inrättande av ett Eric-konsortium. Eftersom det är fråga om ett beslut som avses i artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är det till alla delar förpliktande för sökandena. Enligt Eric-förordningen är Eric-konsortiet en juridisk person från och med den dag då beslutet om dess inrättande träder i kraft. Enligt artikel 297.2 tredje stycket i EUF-fördraget träder beslutet i kraft när det har delgivits den det riktar sig till. Eric-konsortiet kommer därför att bli en juridisk person den dag då kommissionen har antagit beslutet om dess inrättande. Ingen annan unionslagstiftning eller nationell lagstiftning behövs för inrättandet av Eric-konsortiet.

Hittills har sammanlagt 26 konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur inrättats genom kommissionens beslut. Det första av dem inrättades våren 2011. Finland är medlem i 13 konsortier för forskningsinfrastruktur och värdland för tre av dem. Finlands deltagande är på samma nivå som i jämförbara länder, och hör till de mest aktiva länderna i Europa i fråga om värdskap för detta slags konsortier.

Genom Europeiska kommissionens beslut inrättades 2015 det integrerade observationssystemet för växthusgasmätningar i form av ett konsortium, ICOS Eric-konsortiet, som var det första Eric-konsortiet med säte i Finland. Lagen om status som juridisk person och om partiell skattebefrielse i Finland för europeisk infrastruktur för det integrerade observationssystemet för växthusgasmätningar (1393/2015) trädde i kraft år 2015.

År 2019 inrättades en europeisk forskningsinfrastruktur för biologisk och medicinsk utbildning (Euro-BioImaging ERIC), som det andra Eric-konsortiet med säte i Finland. Lagen om status som juridisk person och om partiell skattebefrielse i Finland för europeisk forskningsinfrastruktur för biologisk och medicinsk utbildning (1292/2019) trädde i kraft år 2019.

Därmed är Actris-Eric unionens tredje konsortium för forskningsinfrastruktur med säte i Finland.

Europeiska kommissionen presenterade i augusti 2023 sin tredje rapport om tillämpningen av gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium). Enligt rapporten kan ett Eric-konsortium på vissa villkor och inom vissa gränser, beviljas undantag från mervärdesskatt och punktskatter på sina inköp samt få anta egna upphandlingsregler. Det bidrar till den rättsliga ramens attraktionskraft och är ett incitament för ett land att investera i en forskningsinfrastruktur i ett annat land. Undantagen har dock varit begränsade, och vanligtvis begränsade till varor och tjänster som helt och hållet betalas och upphandlas av Eric-konsortiet. För spridda Eric-konsortier är förmånen därför mycket ofta begränsad till dess centrala samordning och till inköp i värdlandet.

År 2022 antogs Europaparlamentets och rådets beslut ((EU) 2022/2481) om inrättande av programmet för det digitala decenniet 2030, genom vilket det har blivit möjligt att inrätta Edic-konsortier, dvs. europeiska konsortier för digital infrastruktur, som är klart jämförbara med Eric-konsortier. Det beslutet innehåller dock inte någon artikel som likt artikel 18 i Eric-förordningen skulle möjliggöra att deltagarländerna vidtar åtgärder på nationell nivå för att säkerställa en effektiv tillämpning av ifrågavarande beslut.

3 Målsättning

Syftet med förslaget är att trygga en jämlik ställning för Actris-Eric i förhållande till andra europeiska konsortier för forskningsinfrastruktur genom att säkerställa konsortiets status som juridisk person i Finland och dess rätt till partiell befrielse från mervärdesskatt och punktskatt.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Actris-Eric har inrättats genom Europeiska kommissionens genomförandebeslut av den 25 april 2023 ([2023/900/EU](#)) som antagits på grundval av Eric-förordningen. Actris-Eric har sitt stadgeenliga säte i Finland. Eric-förordningen förutsätter att Eric har status som juridisk person och befrias från skatt i den stat där organisationen har sitt säte. Enligt artikel 5.1 d i Eric-förordningen ska Eric-konsortiets medlemmar i ett avtal ange de begränsningar och villkor för undantagen som överenskommit i stadgarna för Actris-Eric.

Enligt artikel 18 i Eric-förordningen ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa en effektiv tillämpning av förordningen. När det gäller Actris-Eric är sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen fastställandet av konsortiets status som juridisk person i finsk lagstiftning samt bestämmelsen om skattebefrielse för Actris-Eric.

Eftersom det i Finland ska föreskrivas genom lag om status som juridisk person och om skattebefrielse, är det inte möjligt att genomföra konsortiets status som juridisk person och skattefrihet för Actris-Eric på något annat sätt än genom lagstiftning. Därför föreslås det att det stiftas en nationell lag om Actris-Eric. Den föreslagna lagen motsvarar lagen om status som juridisk person och partiell skattebefrielse i Finland för ett integrerade observationssystem för växthusgasmätningar i form av ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (1393/2015) och lagen om status som juridisk person och partiell skattebefrielse i Finland för europeisk forskningsinfrastruktur för biologisk och medicinsk utbildning (1292/2019).

På Actris-Eric tillämpas i första hand EU-lagstiftning och i andra hand lagstiftningen i hemviststaten, dvs. Finland, samt, om konsortiet har verksamhetsställen i flera stater, lagstiftningen i den stat där verksamhetsstället är beläget.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Actris-Eric har en årlig budget på 2–3 miljoner euro under de fem första åren, som ska täckas med medlems- och värdlandsavgifter. Finlands andel av de årliga medlems- och värdlandsavgifterna uppgår under de fem första åren till 800 000–900 000 euro.

De kostnader som orsakas Finland (medlemsavgift och värdlandsavgift) täcks till hälften med finansiering från undervisnings- och kulturministeriet och till hälften med finansiering från kommunikationsministeriets förvaltningsområde.

Undervisnings- och kulturministeriets andel av medlemsavgiften och avgiften för värdskapet täcks med anslag under moment 29.40.51 (Finlands Akademis forskningsanslag) och kommunikationsministeriets andel med anslag under moment 31.01.04 (Meteorologiska institutets omkostnader) i statsbudgeten.

Finland ska dessutom svara för utvecklandet och upprätthållandet av den nationella forskningsinfrastrukturverksamheten, för vilken aktörerna på nationell nivå (Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Östra Finlands universitet och Tammerfors universitet) ansvarar för på det sätt som de sinsemellan kommer överens om.

Finlands deltagande i Actris-Eric erbjuder affärsmöjligheter för finländska teknologiföretag och möjliggör uppkomsten av nya öppningar och partnerskap i synnerhet för tillverkare av mätutrustning på området.

Befrielsen av Actris-Erics upphandling från mervärdesskatt och punktskatt beräknas obetydligt minska statens inkomster från punktskatt och mervärdesskatt.

4.2.2 Vetenskapliga konsekvenser

Finland har högkvalitativ och internationellt erkänd kompetens inom atmosfärsvetenskaper och forskning om klimatförändringar. Atmosfärsvetenskaper är forskningsområden som prioriteras av Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Östra Finlands universitet och Tammerfors universitet.

Finlands värdskap för Actris-Eric innebär närhet till en betydande europeisk forskningsinfrastruktur för finländska aktörer. Att huvudkontoret förläggs till Finland ger bättre möjligheter för finländska forskare att delta i, samordna och leda internationella projekt och en betydande potential för att få internationell forskningsfinansiering till Finland.

Utöver huvudkontoret kommer det att finnas fyra andra centrala funktioner i Finland: en enhet inom datacentralen, en enhet inom molnmätningcentralen, en enhet inom aerosolcentralen och en enhet inom spårgascentralen. Dessutom kommer det att finnas åtta forskningsstationer och sju forskningsplattformar i Finland. Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Tammerfors universitet och Östra Finlands universitet står värd för dessa. De finländska forskningsstationerna är Hyytiälä, Gumtäkt och Tvärminne i Södra Finland, Pallas-Sodankylä och Värriö i Norra Finland, Puijo i Östra Finland, Utö i Östersjön samt Marambio på Antarktis.

Detta nätverk av finländska forskningsstationer utgör en internationell öppen forskningsinfrastruktur. Det används av tusentals forskare per år, inklusive forskarbesök och anlitande av datasamlingar. I och med inrättandet av konsortiet Actris-Eric bedöms verksamhetens volym och mängden datasamlingar öka och bli mer kända. Ett hundratal finländska doktorander och forskare förväntas årligen använda sig av forskningsinfrastrukturen och datasamlingarna.

4.2.3 Samhälleliga konsekvenser

Forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser har ett nära samarbete med slutanvändarna av datamaterial och forskningsresultat, såsom forskarsamfundet, sektorforskningsinstitutet, industrin och företag på området, beslutsfattare och medier. Den tillhandahåller långsiktiga data av hög kvalitet för klimatforskare, studerande, politiker och för den stora allmänheten. Forskningsinfrastrukturen stöder Europas ledande roll i uppföljningen av aerosoler, moln och spårgaser samt främjar uppkomsten av innovationer. Den kunskap forskningsinfrastrukturen tar fram är till nytta bland annat vid uppföljningen av klimatkonventionerna och för det politiska beslutsfattandet i anslutning till uppföljningen.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Efter det att Eric-förordningen antagits, behandlade undervisnings- och kulturministeriet, utrikesministeriet, justitieministeriet och finansministeriet tillsammans de nationella förfaranden enligt vilka beslut om Finlands deltagande och ställning som värdland ska fattas. Med utgångspunkt i dessa överläggningar valde man att gå in för ett förfarande där de frågor i vilka det krävs kompletterande nationella bestämmelser ska regleras genom nationell lag.

Eftersom det i Finland ska föreskrivas genom lag om status som juridisk person och skattebefrielse, är det inte möjligt att genomföra status som juridisk person och skattebefrielse för Actris-Eric på något annat sätt än genom lagstiftning. Därför föreslås det att det stiftas en nationell lag om konsortiet Actris-Eric. Det alternativet garanterar även att samtliga i Finland verksamma Eric-konsortier behandlas på samma sätt i rättsligt hänseende.

Ett annat alternativ vore att stifta en lag om Eric- och Edic-konsortier som en ny organisationsform inklusive en bestämmelse om partiell skattefrihet för dem i Finland. Genomförandet av det alternativet skulle emellertid förutsätta en grundlig och långsiktig beredning av ett sådant nytt lagförslag, och skulle därigenom avsevärt försvåra Actris-Erics verksamhet. I fortsättningen bör det alternativet dock övervägas.

Om Finland inte stiftade en lag om Actris-Erics status som juridisk person och om partiell skattebefrielse, skulle konsortiets verksamhet försvåras, vilket skulle försätta det i en ojämlig ställning i förhållande till de övriga konsortierna för infrastruktur samt skada Finlands renommé.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Enligt kommissionens rapport om genomförandet av Eric-förordningen är alla medlemsstater inom EU medlemmar i minst ett Eric-konsortium. Värdländer för Eric-konsortier är Frankrike, Finland, Italien, Nederländerna, Portugal, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland och Österrike, samt bland andra europeiska länder Norge och Förenade kungariket.

Sverige är värdmedlemsstat för det europeiska konsortiet för forskningsinfrastruktur för den Europeiska spallationskällan (European Spallation Source Eric). Sverige har ingått ett separat avtal mellan Sveriges regering och detta Eric-konsortium, enligt vilket Sverige beviljar konsortiet skattefrihet i enlighet med avtalet. Dessutom har lagen (1976:661) om immunitet och privilegier ändrats så att konsortiet som bedriver forskningsstrukturen för den Europeiska spallationskällan inkluderats i tillämpningsområdet för lagen. Sveriges riksdag har godkänt regeringens proposition om ett avtal om detta (Prop. 2012/13:190).

Norge är värdnation för konsortiet för forskningsinfrastruktur för europeiska vetenskapliga arkiv för samhällsvetenskaper (CESSDA Eric) och för konsortiet för forskningsinfrastruktur för europeiskt tillvaratagande och lagring av koldioxid (ECCSEL ERIC). I Norge har Eric-förordningen genomförts genom en separat lag i enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (Lov om konsortium for Europeisk forskningsinfrastruktur, LOV-2015-12-11-99). Genom den nationella lagen har Norge inrättat en ny organisationsform, *konsortium for europeisk forskningsinfrastruktur*, samt satt i kraft Eric-förordningen i Norge. Lagen ger ett rättsligt ramverk för inrättandet av Eric-konsortier i Norge och tryggar landets medverkan i samarbetet kring europeiska forskningsinfrastrukturer på samma sätt som för stater som är medlemmar i Europeiska unionen. I Norge har man dessutom ändrat lagen om mervärdesskatt och definierat ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur som en internationell organisation som är befriad från mervärdesskatt i enlighet med stadgarna för det.

6 Remissvar

Utlåtanden om propositionen har begärts av utrikesministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, Finlands Akademi, Helsingfors universitet, Meteorologiska institutet, Östra Finlands universitet och Tammerfors universitet. Finansministeriet och Skatteförvaltningen hade inget att yttra i ärendet. Tammerfors universitet lämnade inget utlåtande. Övriga remissinstanser understödde propositionen.

Utrikesministeriet fäste därtill uppmärksamhet vid att det 2022 utfärdades ett beslut av Europaparlamentet och rådet ((EU) 2022/2481) som gjorde det möjligt att inrätta Edic-konsortier, dvs. europeiska digitala infrastrukturer som är klart jämförbara med Eric-konsortier. Det beslutet innehåller dock inte någon artikel som likt artikel 18 i Eric-förordningen skulle möjliggöra att medlemsstaterna vidtar åtgärder på nationell nivå för att säkerställa en effektiv tillämpning av ifrågavarande beslut. Därför är det också i fråga om Eric-konsortier skäl att i fortsättningen överväga om det är nödvändigt att enskilt föreskriva om status som juridisk person för varje Eric-konsortium, eller om det också med tanke på eventuella framtida Edic-konsortier i Finland är skäl att, på samma sätt som i Norge, stifta en lag om Eric- och Edic-konsortier som en ny organisationsform och som även skulle inkludera en bestämmelse om partiell skattefrihet för dem i Finland. Detta alternativ granskas i avsnitt 5 Alternativa handlingsvägar i denna proposition.

7 Specialmotivering

1 §. I paragrafen ges konsortiet för forskningsinfrastruktur för aerosoler, moln och spårgaser (Actris-Eric) status som juridisk person i Finland. Enligt förslaget kan det förvärva, äga och avyttra lös och fast egendom och immateriella rättigheter, ingå avtal samt föra talan inför domstol och andra myndigheter.

2 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att konsortiet Actris-Eric ska vara befriad från mervärdesskatt och punktskatt på de villkor och i enlighet med de begränsningar har avtalats i

stadgarna för konsortiet i samband med inrättandet av det, och som delgavs i Europeiska unionens officiella tidning [2023/C156/02](#) den 3 maj 2023. Enligt artikel 28 i Actris-Erics stadgar ska undantag från mervärdesskatteplikt tillämpas på inköp av varor och tjänster av Actris-Eric och av medlemmar av Eric som är för Actris-Erics officiella och exklusiva användning, under förutsättning att dessa inköp enbart görs för Actris-Erics icke-ekonomiska verksamhet i överensstämmelse med dess verksamhet. Undantag från mervärdesskatt ska begränsas till inköp vars värde överstiger 300 euro. Enligt stadgarna har medlemmarna som avses i stadgarna även rätt att anskaffa i Actris-Eric avsedda varor och tjänster för konsortiets officiella och exklusiva användning. En sådan i stadgarna för Actris-Eric avsedd medlem i Eric får i Finland genomföra skattefria upphandlingar endast med fullmakt att agera i konsortiets namn.

Undantag från punktskatt ska begränsas till inköp av Actris-Eric som är för Actris-Erics officiella och exklusiva användning. Ett villkor för undantaget är att dessa inköp enbart görs för konsortiets icke-ekonomiska verksamhet i överensstämmelse med dess verksamhet och att värdet på inköpet överstiger 300 euro.

Inköp gjorda av personal vid Actris-Eric ska inte ha rätt till befrielse från mervärdesskatt eller punktskatt.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om status som juridisk person och om partiell skattebefrielse i Finland för forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Forskningsinfrastrukturen för aerosoler, moln och spårgaser (*Actris-Eric*) är en sådan juridisk person som avses i rådets förordning (EG) nr 723/2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium) som har rättskapacitet i Finland. Den får förvärva, äga och avyttra lös och fast egendom och immateriella rättigheter, ingå avtal samt föra talan inför domstol och andra myndigheter.

2 §

Actris-Eric är befriat från mervärdesskatt och punktskatt på de villkor och med de begränsningar som har avtalats i dess stadgar i den lydelse de har vid inrättandet av Actris-Eric.

3 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 10 oktober 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Forsknings- och kulturminister Sari Multala